

בבא קמא עד

דברי רבא: עדים שהוכחו ולבסוף הוזמו - נהרגין, דהכחשה תחילת הזמה היא, אלא שלא נגמרה.

ברייתא:

העדות	למי זה טוב?	ונמצאו זוממין
רישא	הרב	משלמין דמי עין לעבד
סיפא	העבד	משלמין דמי עין לרב

3 קושיות על רבא על הפשט ברישא:

1. משלמין דמי עין לעבד? בתר דמפקי ליה לחירות, דמי עינו קבעי שלומי?
2. ועוד, דמי כוליה עבד לרב בעי לשלומי!
3. ועוד, שהרי הרב אומר כן, הרב מי ניחא ליה?
תירוץ רבא ובכך חיזוק לדבריו: אלא לאו כגון

האדון עשה כך	אח"כ האדון עשה כך	לפי עדותם מי חייב מה
שן	עין	על האדון לשחרר ולשלם דמי עינו
עין	שן	על האדון לשחרר ולשלם דמי שינו
העדים הזימו כת 2		על העדים לשלם ההפרש בין עין לשן לאדון

שמע מינה: הכחשה תחילת הזמה היא.

דחיית אביי להבנת רבא: אמר אביי לא דאפכינהו ואימינהו ממאי מדסיפא במיפך והזמה, רישא נמי במיפך והזמה, קושי על הסיפא: אי דלא קא מודו להו בתראי בחבלא כלל, דמי כוליה עבד לרב בעי שלומי ליה! הבנתו בסיפא: אלא פשיטא דקא מודו כולהו בחבלא, ודקא אפכינן ואזמינהו,

האדון עשה כך	אח"כ האדון עשה כך	לפי עדותם מי חייב מה
שן	עין	על האדון לשחרר ולשלם דמי עינו
עין	שן	על האדון לשחרר ולשלם דמי שינו
והזימו הכת השנייה את הכת הראשונה		

- אם העיד כת ראשונה שהפיל שינו ביום ראשון, וכת שנייה שסימא עינו ביום שני, אכתי דמי עבד לרב בעי שלומי, דכי מחייבי ליה לגברא, אכתי גברא לאו בר חיובא הוא!
- אלא דקא מקדמי קדומי הני בתראי, כת ראשונה העיד על יום שני וכת שנייה על יום ראשון,
 - ואי דלא עמד בדך, אכתי דמי כוליה עבד לרב בעי שלומי ליה, דאכתי גברא לא מיחייב!
 - אלא דעמד בדך.

קושי על החיזוק של רבא מהברייתא: א"ל רב אחא בריה דרב איקא לרב אשי: דוקיא דרבא מהיכא?

- אילימא פרישא, רישא מי קא מתכחישי מציעאי? כיון דאי לא מתזמי - סהדותא כוותייהו קא קיימא, דדינא כוותייהו פסקינן, דיש בכלל מאתים מנה,
 - כת ראשונה טוענת שחרור ודמי עין
 - כת שנייה טוענת שחרור ודמי שם (פחות מעין)
- כת ראשונה מוכחשת אבל כת שנייה לא

תירוץ: אמר ליה, רבא סבר: מדרישא בשלש כיתות, סיפא נמי בשלש, ודייק מסיפא,

האדון עשה כך	אח"כ האדון עשה כך	לפי עדותם מי חייב מה	מה קרה?
שן	עין	על האדון לשחרר ולשלם דמי עינו	פסקו את הדין על פיהם
עין	שן	על האדון לשחרר ולשלם דמי שינו	הכחישו כת 1
		על העדים לשלם ההפרש בין עין לשן לאדון	הזימו כת 1 כת 1 משלמין דמי עין לרב

ואי סלקא דעתך הכחשה לאו תחילת הזמה היא, אמאי משלמי? הא אתכחושו להו מעיקרא!
לא שמע מינה: הכחשה תחילת הזמה היא.

תגובת אביי: ואביי אמר לך:

- בשלמא רישא לא סגי דלא שלש כיתות, שהרי קתני **הרב אומר כן**, אלא סיפא למה לי שלש כיתות? שהרי **העבד אומר כן**, עבד כל דהו מימר אמר, דניחא ליה דניפוק לחירות!

קושי על תוכן דברי הברייתא: מתקיף לה ר' זירא, אימא:

- סימא את עינו – ניפוק בעינו,
- הפיל את שינו - ניפוק בשינו,
- סימא את עינו והפיל את שינו - ניפוק בעינו ושינו!
תירוץ: אמר אביי, עליך אמר קרא:
תחת צ'נן - ולא תחת עינו ושינו,
תחת ל'ע - ולא תחת שינו ועינו.

חיזוק לדברי רבא ממשנתנו: אמר רב אידי בר אבין, אף אנן נמי תנינא:

גב ע"פ שנים וטבח ומכר על פיהם, ונמצאו זוממין - משלמין לו את הכל;
מאי לאו דהעידו על הגניבה וחזרו והעידו על הטביחה, והוזמו על הגניבה וחזרו והוזמו על הטביחה, והא כיון שהוזמו על הגניבה, לגבי טביחה הוה להו מוכחשין, וקתני: **משלמין לו את הכל**, ואי ס"ד הכחשה לאו תחילת הזמה היא, אטביחה אמאי משלמין? אלא לאו ש"מ: הכחשה תחילת הזמה היא!

דחיית החיזוק: אמרי: הכא במאי עסקינן - כגון שהוזמו על הטביחה תחילה.

יש אותה מחלוקת בין ר' יוחנן ור' אלעזר בהכחשה תחילת הזמה: ובפלוגתא, עדים שהוכחו ולבסוף הוזמו - ר' יוחנן ור"א, חד אמר: נהרגין, וחד אמר: אין נהרגין.

מי אמר איזה שיטה: תסתיים דר"א הוא דאמר אין נהרגין, דאמר ר"א: עדים שהוכחו בנפש - לוקין, ואי ס"ד ר"א הוא דאמר נהרגין, אמאי לוקין? הוה ליה לאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד, וכל לאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד אין לוקין עליו! אלא לאו ש"מ: ר"א הוא דאמר אין נהרגין, תסתיים.

קושי על דברי ר' אלעזר: לוקין? תרי ותרי נינהו, מאי חזית דסמכת אהני? סמוך אהני!
תירוץ: אמר אביי: בבא הרוג ברגליו.

משנה.

גב ע"פ שנים, וטבח ומכר ע"פ עד אחד או ע"פ עצמו - משלם תשלומי כפל ואינו משלם תשלומי ד' וה'.

גב וטבח בשבת,

גב וטבח לע"ז,

גב משל אביו ומת אביו ואח"כ טבח ומכר,

גב והקדיש ואח"כ טבח ומכר - משלם תשלומי כפל ואינו משלם תשלומי ד' וה';

ר"ש אומר: קדשים שחייב באחריותם - משלם תשלומי ד' וה', שאין חייב באחריותם - פטור.

קושי: **על פי עד אחד, פשיטא!**

תירוץ: אמרי: הא קמ"ל, **ע"פ עצמו דומיא דע"פ עד אחד**, מה ע"פ עד אחד - כי אתי עד אחד מצטרף בהדיה מיחייב, ע"פ עצמו נמי - כי אתו עדים מיחייב, לאפוקי מדרב הונא אמר רב, דאמר רב הונא אמר רב: מודה בקנס ואח"כ באו עדים - פטור.

גופא, אמר רב הונא אמר רב: מודה בקנס ואח"כ באו עדים - פטור.

קושי על רב הונא: איתיביה רב חסדא לרב הונא: **מעשה בר"ג שסימא את עין טבי עבדו, והיה**

שמח שמחה גדולה; מצאו לר' יהושע, אמר לו: אי אתה יודע שטבי עבדי יצא לחירות? אמר לו:

למה? א"ל: שסמית את עינו, אמר לו: אין בדברך כלום, שכבר אין לו עדים; הא יש לו עדים -

חייב, ושמעינן מינה: מודה בקנס ואח"כ באו עדים - חייב!

תירוץ: א"ל: שאני ר"ג, דלא בפני ב"ד אודי.

קושי: והא ר' יהושע אב בית דין הוה!

